

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo

k izvenrednemu občnemu zboru
„Narodne tiskarne“,

ki bode

dné 5. okt. 1879 ob 10. uri dopoludne
v sobi uredništva „Slov. Naroda“.

Dnevni red:

Nakup delnic.

V Ljubljani, dné 4. septembra 1879.

Upravni odbor.

Ljubljansko mesto in nemškutar-ska stranka.

Pri zadnjih volitvah v državni zbor smo Slovenci ali domačini v Ljubljani vso svojo moč zbrali in vrgli nemškutarsko ali tujo stranko. Zdaj bode treba, da jo odpravimo še od mestnega zbora, kar bode mogoče uže pri prihodnjih volitvah, ako se tako vsi volitve udeležimo, kakor smo se je zadnjič. Ta potreba, da se odpravi dozdanja nemška večina iz zbora, pokazala se je prav jasno zopet pri zadnji seji v petek večer.

Stvar je bila ta: Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo stavbene in pravne sekcije v sicer malej čisto lokalnej stvari, o neke pritožbi meščana Franca Berganta. Sekcija je predlagala, naj se Bergantova pritožba odbije. Gospod Regali je ugovarjal temu, ker je iz poročila videl, da stvar nij dovolj preiskana, zato je predlagal, naj se cela stvar izroči še enkrat odseku in naj se naredi nova komisija, ker dolžnost mestnega zbora je, varovati

vsacega meščana, da se mu krivica ne godi, tudi v malih rečeh. Dr. Schrey kot poročevalec odgovarja. Odbornik g. Horak je prosil, naj mu župan izredno dovoli na odgovor referenta g. dr. Schreya še jedno pojasnilo dati, ker iz dr. Schreyevega odgovora g. Regaliju se vidi, da on ne vé, kaj ljubljanske hišnike teži. Župan g. Horaku ne dovoli, da bi govoril. G. Horak na to pravi, da, če se bode tako birokratično ravvalo, bode se od strani manjšine tudi tako postopalo, da se sploh denes ne bo nič zborovalo. Dr. Supan kliče župana, naj zoper Horaka poslovni red rabi. Nemškutarska večina je potem predlog Regalijev odbila. Predno pa je potlej predlog odseka o zmetanji Bergantovega rekurza na glasovanje prišel, so narodni mestni odborniki zapustili dvorano, in ker je bilo gospodov od „nemške“ večine z županom vred samo 13 navzočih, nijso mogli sami zborovati, temuč so se mogli tudi raziti.

Narodna manjšina je zbor „nesklepčen“ storila prvič zaradi tega, da nij mogel nekaj skleniti, kar je jednemu meščanu na škodo, drugič pa tudi zaradi tega, da pokaže drugo prikazen v našem mestnem zboru, namreč da se nemški in nemškutarski gospodje zdanje večine pač dajo voliti ali v seje ne prihajajo. Za zaupanje pri volilcih prosijo, potlej jim pa za mandat še mar nij. Namesto v mestni zbor hodijo rajši po svojih opravkih ali pa na sprehode. Dve tretjini vseh odbornikov imajo, pa jih še toliko skupaj ne pride, da bi imeli absolutno večino! In to skoraj zmirom! Ko bi narodni odborniki — kateri zares kot opozicija nima jo tej brezozirnej nemškutarske stranki prav

nič priznati — ko bi narodni vselej tako naredili kot so v petek, bile bi na leto komaj kake tri seje.

Ko bi narodna manjšina seje tako zanemarjala, ne bi bilo čuda, ker ona ne opravi ničesa in nje nasveti so pri nemške večini bob ob steno. Ali nemarnost vladajoče nemškutarske večine je pač vredna, da si jo ljubljanski volilci dobro zapomnijo, ker pri prihodnjih volitvah bode menda uže vendar enkrat čas, da se iznebimo birokratičnega duha iz našega mestnega zastopa.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. septembra.

Poljski časopis „Czas“ primerja v članku shod nemških ustavovercev v Linci z ónim zborom, katerega bodo sklicali češki poslanci v Pragi. Pri tej priliki opominja Čehe na nevarnost, katera prati od zedinjene stranke nemških centralistov. „Czas“ pravi, naj Čehi ne postavijo preveč pretirane federalistiškega programa, ker v tem oziru narodnjaki nijso složni, in to bi lahko dovedlo do razpora. A na skupnej podlagi činjenja s pripomočjo avtonomije in konservatizma lahko da dosežejo složnost in oblast v državi.

Dunajski oficijozni „Fremdenblatt“ prinaša menda vladno izjavo o brošuri „*Italicae res*“ in pravi, da avstro-ogerska vlada nij v nobenej zvezi z izdanjem te brošure in da ona nij polkovniku Haymerlu nič dovoljenja dala v tem oziru, nego da je bila z izdanjem tem iznenadejana, ker ona principijalno ne more odobravati, da kak njen funkcioner svoja v uradni službi nabrana izkustva brez dovoljenja vlade javnemu razkladanju izročuje.

Vnanje države.

Angleži bodo imeli novo vojsko v Aziji s kraljestvom Birmo. Telegram po-

Listek.

Sprehod v Slatino.

II.*)

Gospa, hvala vam za vašo skrb, in hvala vsem prijateljem, ki se za mé tako iskreno zanimajo. Prejel sem poslanico, katero vam je pisal jeden prijatelj mojih. Kaj ne, tako se je glasila: „Častita gospa! V Ljubljani smo v velicah skrbih, kaj se je zgodilo slatinskemu sprehajalcu. Sinoči smo ugibali tako: Ali mu je Šentakovo vino tako glavo zmešalo, da sedaj pri otech lazaristih v Celji „bolán leži, bolán leži — milo ječi“; ali ga je pa celjski župan dr. Neckermann zaradi njegovega panslavistiškega mlatiškega rogoviljenja po Celji — „zapreti dál, zapreti dál, in mu nič jésti dál“. Jurčič je rekel: Nekaj posebnega se mu je moralo zgoditi v Celji, ker nij mogel dalje proti Slatini, da si je sam pisal,

*) Glej štov. 198. „Slovenskega Naroda“.

da se vozi s svojim konjem in to še mladim. Modri možje ugibljejo, da bi vi, čestita gospa, najbrž vedeli, kaj je s tem čudnim sprehajalcem v Slatino. Ako vam je v resnici kaj znano o njem, poročajte in pomirite nas! Vsi se tresemo zanj, ker na vse zadnje vendar ga še radi imamo.“

Gospa, vi ste meni prepustili poročilo in odgovor — in, Bog vam greh odpusti! Kajti vedite, jaz bi se rajši in morda bolje kregal z dr. P. in prof. Šukljejem za pravno akademijo — in celo rajši kakej interpelaciji ljubljanskega mestnega očeta Regalija o mestnih kanalih in mesnicah odgovarjal, nego tu se izgovarjal. Modri možje, kateri so vam óno dopisnico poslali, uganili bodo pri litru cvička pravo — in vi gospa — vi ste tudi modri.

Dospevši v Celje, ustavil sem v gostilni „zur Kaiserkrone“. Nemški „hausknecht“ sprejel me je nemško, nemška kletarica pozdravila me je nemško — oh gospa, jaz sem se melanholično domislil — mlatilnice. Pa pivo

je bilo dobro, kuhinja tudi, in zato sem postal kmalu tudi jaz dobre volje. Bil sem še sam v sobi. Nakrat se odpró vrata na široko in notri pristopa oblastno majhen, širokopleč mož s črno, sem ter tja malo sivkasto cesarsko brado; — deset do dvanaest let ga uže nijsem videl, in vendar sem ga izpoznal takoj. In tudi vi ga poznate. On se ve da niti vas niti mene. Le spomnite se, kako je včasih stopal oblastno po ljubljanskej zvezdi, dobro vedoč, da mu pravijo: der schöne —. In Bog vedi, koliko časa bi bila trpela njegova slava, ko bi se ne vtikal v ljubezenske zadeve. Nekov vitez, kateri je igral veliko rolo na kranjskem političnem odru, in kateri je nedavno odložil vso garde-robo in sedaj uraduje tiho za kulisami, ta vitez je tedaj hotel položiti temeljni kamen svoje karijeri, in je — snubil. Moj celjski junak pa je bil menda tedaj tudi uže vdovec — ka-li, in tako se je naredil in zamotal nekov tragični voz. Ta tragični voz je hotel

roča, da je angleško poslaništvo zapustilo Mandalay, glavno mesto Birme, ker se je bilo nasilnosti in napadov birmanskega kralja. — S tem so Angleži ponižani, tega ponižanja pa ne smejo nekaznovanega pustiti, če nehejo vso veljavo v Indiji izgubiti. Za to je nova vojska gotova. Gotovo je, da so Birmanci slišali, kako so Afganci v Kabulu Angleže poklali in greben je zrastle tudi njim.

V *Afganistanu* mohamedanski duhovniki pridigujejo „sveto vojsko“ zoper Angleže.

General Rberts maršira s 6500 možmi proti Kabulu.

Ruskega c rja je bil šel te dni na Gališko mejo v imenu našega cesarja pozdravit fml. baron Döpfner. Car ga je prijazno sprejel. Baron Döpfner se je uže na Dunaj vrnil.

Bismark hoče na Dunaj priti. Na vsak način bi rad Avstrijo zapel v svojo zvezo, da bi jo rabil proti Rusiji in Francoskej. Avstrijski Slovanci pak protestujemo zoper tako zvezo. Avstrija néma z Nemčijo nič opravka.

Dopisi.

Iz Cerkovnjaka pri Malej nedelji na slovenskem Štajerji 9. sept. [Izv. dop.] Dovolite sprejeti kratek dopis iz našega lepega griča Cerkovnjaka, kojega je uže slavní naš Kreml v svojej povestnici štajerske zemlje opeval, da je „prijetno venčan“ z zlahtno vinsko trto, — po kojey se letos uže tu in tam mehko grozdje rdeči, da ga je res veselo gledati. — Cesarjev rojstveni dan smo praznovali mi kakor tudi naša šolska mladež slovesno. Ob 9. uri je šla naša šolska mladež v cerkev, kjer se je lepo pela cesarska pesen. Žalilo nas je pa obnašanje necega gospoda, koji je hotel pri tej priliki g. učitelja očitno pred učenci in drugimi ljudmi ponižati. Pač žalostno! Vsi poklicani faktorji bi morali složno delovati v blagor učečej se nadepolnej mladini, le tedaj je mogoče pričakovati kakkega napredka. Ako pa je mej dvema poklicanima razprtija, kakor žalibog pri nas, kaj si mislijo ljudje, zlasti pa kaj pravijo učenci, koji to hitro zapazijo, ter izgubijo spoštovanje do obeh, na mesto da bi ljubili in spoštovali oba.

Le malo je menda na Slovenskem takih krajev, katerih ne bi uže bili izvohali taki ljudje, kojim nij slovenska „špraha“ po godu. Tako so tudi pri nas taki nemškutarski izrodki, ki vedno le nemško „pildungo“ hoté sejati mej slovensko ljudstvo.

imenovani kranjski vitez mesto z mečem, rajši s pasjim bičem razsekati in razbiti; in ker je moj celjski junak tedaj nekako sodil, da bi bilo mogoče, da razjarjeni vitez zamenja óni tragični voz z njegovo osobo — zato se mu je umaknil v Celje — se ve da v cesarskej službi. Pozneje jo je tudi na kol obesil in postal je, — toda tega ne smem povedati.

Ta mož je stopil torej v sobo, in kmalu za njim še jeden, — velik plavolas in tudi oblasten. Tudi tega sem poznal in vedite, da je to spoznanje prouzročilo v meni čut, kakor obide lovca, kateri na vse zgodaj vesel ide na lov, ter v duhu prešteva jerebice in kljunače, ki čakajo nanj, — nakrat pa ga sreča — stara baba. Ko bi bilo le malo več vraže v meni, vstal bi bil, plačal, ter vrnil se nazaj na Vranjsko k Šentakovemu vinu. Kajti vedite, ta mož je bil tistega rodu, katerega imajo žurnalisti najmanj v čislih, ker plod njihovega duha bere — brezplačno in morda bolj vestno, nego vsak plačevalec.

Eden tacih je g. L., ki se povsod trudi slovensko zavest zatreti. Vonja mu Slovenstvo in vsi Slovenci, kakor tudi menda jaz, ker prepovedava ljudem v mojo štacuno hoditi, da bi se ne navzeli slovenskega duha, ker to je strašno „giftna“ pošast, koja baje škoduje na duši in na telesu. — Kruh slovenskega kmeta pa s pridoma jé, pa mu tudi dobro tekne, kar se mu v prvi hip na njegovem dobrorejenem trebuhu pozna.

Slišali smo, da se ta gospod prav marljivo uči magjarščine. Svetovali bi mu, naj si raje kupi Praprotnikovo malo slovensko slovnico in pa „Olikanega Slovenca“ ter naj se raje slovenski govoriti uči, če hoče pri nas ostati. — Drugi nemškutar, ali bolje rečeno „stroj“ prvega je sicer ohrana osobica, a vendar mu jezik še gladko teče, kadar je treba zabavljati črez Slovence. Takim gospodom bilo bi bolje, da bi odšli precej v srečno Bismarkovo nemško deželo, ter se tam poganjali za nemško omiko, saj jim je je še tudi treba.

Ludvik Razlag.

Z Notranjskega 10. septembra. [Izv. dop.] Prijatelj k prijatelju, brat k bratu rad hiti, da z njim deli žalost in veselje. Taki prijateljski in bratski shodi so naše narodne veselice. Prijatelji in bratje smo vsi domoljubi, zato so naše veselice tako srčne, zato nam njih spomin v srci ostaje. — Umetnost sama na sebi je duhu in srcu prijetna in poživljajoča hrana, koliko prijetnejše je pa še le vživanje te hrane, ako je prešivena narodnim duhom in nam jo podajajo domači umetniki in diletantje, koliko večje veselje, ako se veselimo mej enako mislečimi, mej prijatelji, mej brati. Kdo si more misliti čistejše veselje, kakor kadar so svoji mej svojimi? Tuj človek, naš nasprotnik ali odpadnik ne more čutiti, kar mi čutimo, kadar čujemo čisto in sladko domačo besedo, kadar nam premili domači iz čutečih prs dohajajoči glasovi srce pretresajo. Naj bo tujec še tako prijazen z nami, naj se veseli z nami, naj hvali naše pevce in igralce, — z obraza mu ne bérés tistih čutov, katere sam v srci nosiš, in katere ti narodna umetnost tako dobrodejno oživlja.

Narodne veselice imajo velik pomen za razvoj in utrjenje narodnega čuta. Naš boj za naravne pravice obstanka je bil včasih tak, da nij čudo, ako smo — brez vse pomoči

puščeni, povsod zatirani — uže tu pa tam omagovali, in da se je nas pretila polastiti neka obupnost. V tacih obupnih trenotkih je bila poštena veselica v bratskem krogu pravo krepilo sklonjenemu duhu, prava podpora podrtemu upu, nov up nas je preletel, nova moč je v nas oživila, — in z novim pogumom smo zopet šli na trdo, a častno delo.

Narodne veselice so bile mnogokrat uže vesel dokaz, da naše delo nij bilo zastoj, da nam nij treba obupati, da seme, katero smo sejali, kalí, raste in zori, — če tudi so ga hudi viharji ruvali in spodkopavali.

Pa tudi po resnem delu, katerega vspeh je viden, se radi zatekamo v modriški hram, kjer pozabljamo vse trude in težave, vse skrbi življenja in napajamo hrepenečo dušo z nebesko roso poezije in umetnosti.

Prvo in največjo zaslugo za napravljjanje narodnih zabav imajo brez dvoma narodne čitalnice. Lep, vesel kos zgodovine našega razvoja je v čitalnicah naših, zato vsako novo čitalniško društvo z veseljem pozdravljamo, zato radostno in ponosno poročamo, da ima domoljubno Notranjsko eno čitalnico več. Uže lani so se bili cerkniški rodoljubi poprijeli resno dela, si osnovali narodno čitalnico, ta čitalnica se je 8. septembra slovesno odprla.

Povabila so bila razposlana na innoge kraje, in razen domačinov se je udeležilo slovesnosti lepo število gostov iz Ljubljane, Goriskega, Postonje, Bstrice itd. Izmej ljubljanskih gostov so se posebno dopadali mladi in zali „Sokolci“ sè znanim svojim načelnikom.

Mej prijaznimi razgovori in veselim petjem je hitro prišla ura, o katerej je bil odločen izlet na cerkniško jezero. Nekateri so hodili, drugi se pa vozili po zanimivih tleh, katera sicer do 4 metre globoka voda pokriva. Vrli Cerkničanje so goste spremljevali in opisovali jim zanimive prikazni tega svetoznanega jezera. Družbo je spremljal voz, obložen s hladnim pivom, vinom in različnimi mrzlimi jedmi. Na primernem prostoru smo se ustavili, da se okrepcamo. Kmalu so stopili pevci vkup in priljubljene slovenske pesni so se razlegale iz krepkih grl.

Ob sedmih smo dospeli zopet v trg in ob 8. uri zvečer pričela se je beseda v ozaljšanih prostorih g. Josipa Milavca z govorom predsednika čitalnice g. Fr. Grbca. Govornik je poudarjal pomen čitalnic, zahvaljeval se gostom, kateri so prišli k slovesnosti, in do-

Ta dva sta bila moj vis-à-vis v sobi, in pomislite moje izvenredno veselje, menila sta se o politiki, o zadnjih volitvah; se ve da nemško, in le včas, kadar je jeden ali drugi ne kaj posebno važnega povedal, tedaj sta še petala. Tukaj, gospa, sem zvedel tako važno stvar, da mi je žal, ker je nijsem takoj brzojavil „Slovenskemu Narodu“.

„Ali veš ti,“ dejal je mali s črno brado dolgemu plavolascu, „ali veš ti, da se ima Schneid samo meni zahvaliti, ker je bil v Ljubljani izvoljen?“ Plavolasec je potegnil svoj obraz v ravno tako dolge gube, kakor jaz. Morda so bile moje daljše, ker sem imel prepričanje, da sem tudi Schneida volil, in pri tem nikdar nijsem bil čul, da je óni mali širokoplečec zanj agitiral. „Da, da,“ nadaljuje isti, „jaz sem tjá v Ljubljano pisal, tega volite, tega postavite kot kandidata.“ Plavolasec se je pri teh besedah za cel korak od širokoplečeca odmaknil. „In vidiš, pravi zopet zadnji, ko je bil voljen, poslal sem mu gratulacijo,

saj veš, da je treba v zvezi ostati s takimi možmi, a on mi še odgovoril nij. Ali nij to neodpustljivo?“ Sedaj se je plavolasec zopet približal, kajti ta pogovor se je vršil še pod starim ministerstvom. Jaz sem nehoté malo zakašljaj, — kaj bi ne? Oba sta me srpo pogledala in plavolasec mogočno zakliče: „Kellner, wo ist mein pflichtexemplar, welches ich abends hier liess“ — ter pri tem tudi mene mogočno pomeri, češ, da boš vedel, kdo sem jaz. Natakár priteče k meni, ter z moje mize pobere listič „Cillier Zeitung“. „Tout comme chez nous“, dejal sem sam pri sebi, ter radostnega srca spomnil se Auerjeve gostilne v Ljubljani, kjer je tudi včas ob sedmih zvečer po leti ležal kak „pflichtexemplar“ na mizi.

Plavolasec je utaknil časopis v žep, poklical svojega psa, ki je na moje ostanke prežal, in vsi trije so se potisnili črez prag.

K.

Zemnik

mačim rodoljubom, kateri so pripomogli, da se je mogla čitalnica ustanoviti in od katerih kot rodoljubov na glasu se je nadejati, da bodo novo društvo skrbno čuvali in je podpirali, da se bode moglo vedno krepkeje razvijati. Končno zakliče govornik in za njim zbrano občinstvo presvitlemu in predobremu, našemu slavnemu cesarju, kateremu se imamo zahvaliti, da se smemo domačine imenovati na domačih tleh, trikrat gromovit „živio!“

Naslednjih točk programa ne morem opisavati po zaslugah njihovih izvrševalcev, vendar hočem nekoliko splošno omeniti. G. Grbič je slavnoznan slovenskem svetu in drugod. Pel je ta večer dva samospeva: Schubertovega „Radovedneža“ in Jenkovega „Mornarja“ z navadno čarobnostjo svojega glasu. Tudi na druge pevce, ki so peli ta večer, zdelo se nam je, da je vplival Grbičev duh. Nij dovolj, da ima pevec lep, gibčen in prijeten glas, on mora znati s svojim glasom gospodariti, da mu je pokoren, on mora s svojim glasom znati izraziti vsak čut, da poslušalca zgrabi in pretrese, in to g. Grbič zna. Še le ko človek tacega pevca čuje, méri, da pesnika prav razume; beseda postane živa in pesnikov duh nas prešine.

Ne menj, kakor g. Grbič, očarala nas je njegova gospa Milka, katera tega imena zastonj ne nosi. Krasno je pela z gospo Lavričovo Mendelssohnov dvospev „Jesen“, v predstavi in petji scene in arije iz Gounodovega „Fausta“ se je pa pokazala umetnico, kakor jih je prav redko. Živa pohvala in vsestransko priznavanje je bilo častitej gospej dokaz, da nij pela in igrala nerazumnemu in nehvaležnemu občinstvu. — Obilo zaslužene hvale je žela tudi gospa Lavričeva, katera je v dvospevu „Jesen“ vredno na strani stala gospej Lavričevej, in katera je s pevanjem ariose iz Meyerbeerovega „Preroka“ potrdila, da ne sluje zastonj kot izvrstna pevkinja. Sodelovala je tudi pri Grbičevem ženskem četverspevu „Slavčeku“, kjer so se tudi ostale gospe in gospodične vrlo dobro obnesle. Hvaležno občinstvo je tako ploskalo, da so nam dve pesni „Bčelarja“ in „Hej Slovani“ navrgle. Čitalniški odbor bo gotovo vse storil, kar je mogoče, da te mične pevke še večkrat nastopé. Dobro so se držali tudi pevci Grbičevega moškega četverspeva „Na lipici zeleni“, in sploh cel moški zbor, kateri je pel Grbičeve „Ukaze“ in Jenkov „Naprej“. — Gospod J. R. je „Leonoro“ izvrstno deklamoval in pokazal izreden deklamatorski talent; le tu pa tam se nam je zdelo, da je nekoliko pretirano bilo, sicer pa menimo, da je ravno pri tej deklamaciji bolje preveč, kakor premalo.

Končala se je beseda z veseloigro „Ena se mora omožiti“, v katerej so igrale gospodične M. Obrezova, Himerjeva, Švigljeva in Milavčeva. Igra je kratka, vendar so vzbudile gospodične mnogo smeha. Videlo se je, da bi bile zmožne tudi v večjih in težjih igrah z vspehom nastopiti. Čestitamo, da ima mlada čitalnica toliko gospodičin, katere imajo zmožnost in voljo na gledališčnem oderu stopiti. Drugod to ne gre tako lahko. Sploh smemo smelo trditi, da razen ljubljanske čitalnice nobena druga zdaj nima toliko in tako izvrstnih delavnih močij, kakor cerkniška. Ako ostanejo vse čitalnice zveste, bodo imeli Cerknice mnogo prijetnih večerov.

Mej besedo prebral je g. predsednik čitalnice došle liste in telegrame. Ljubezljivo pismo je pisal čitalničnemu predsedniku pre-

častiti gospod dr. J. Bleiweis, v katerem s prisrčnimi besedami najmlajšo hčerko Slovenije — novo čitalnico — pozdravlja in obžaluje, da se njenega slovesnega krsta ne more udeležiti. Iz Milana je pozdravil novo čitalnico g. J. Nolli. Telegrami so došli od g. K. iz Mengša, od vrhniške, metliške, tržaške in toliminske čitalnice, in od znanega rodoljuba gospoda Nabergoja iz Sežane v imenu primorskih Slovanov, kateri so ta dan tam zborovali.

Udeležba besede je bila tako mnogobrojna, da je bila dvorana popolnem natlačena in sosedna soba polna. Zastopnic lepega spola našli smo blizu sedemdeset, iz česar se lahko razvidi, da ljubiteljem plesa, kateri se je ob 11. uri po končani besedi začel, nij manjkalo plesalk.

Spominjali se bomo dolgo tega dne

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni zbor). o katerega unesrečenej seji poročamo denes na prvem mestu, je za jutri ponedeljek ob 5. uri popoldne zopet k seji sklican. Nemškutarji tekajo okolo, da bi svojih nemarnežev vsaj toliko skupaj zbornali, da bi zbor sklepčen bil.

— (Ljubljanski „Sokol“) napravi denes v nedeljo 14. septembra javno veselico na Kozlerjevem vrtu v korist pogorelcem ljubljanske okolice. Program je: I. Javna telovadba. 1. Skakanje na daljavo. 2. Vaje na mizi. 3. Vaje na bradli. 4. Vaje na drogu. II. Koncert mestne godbe pod vodstvom kapelnika gosp. Zörnerja. 1. Zörner: „Veronikaputnica“. 2. Petrella: „Obkoljenje pri Leithi“. 3. Zörner: „Predplesalka“, polka française. 4. Stiasny: „Četvorka iz opernih pesnij“. 5. Zörner: „Venec slovenskih pesnij“. 6. Zörner: „Zrak v Praterji“, brzopolka. 7. Zajc: „Zadnji čas Zrinskega“. 8. Rossini: Cavatina iz opere „Barbier von Sevilla“. 9. Strauss: „Na livadah“, polka mazur. 10. Hannel: „Na prostem“, polka française. 11. Zörner: Poutpourri iz opernih pesnij. 12. Putnica. III. Ples (v salonu). IV. Veliki umeteljni ogenj, katerega je izdelal in bode prižgal „Sokol“ g. Franc Legat. — Začetek ob 1/4 popoldne. Vstopnina 30 kr. (brez omejenja radodarnosti). Ako bi bilo vreme neugodno, preloži se veselica na drugo nedeljo. K tej dobrodnelj veselici vabi najljubše „Sokol“. — Sokoli se zbirajo v društveni telovadnici do 3. ure, ter gredo pod svojo zastavo z godbo ob 3 1/4 uri na Kozlerjev vrt.

— (Poboj.) Piše se nam z Vrha pri sv. treh Kraljih nad Idrijo: Kako nedolžen, sladak je sok v vinske jagodi — in kako moč ima iz nje napravljeno vino! Zblodi človeku pamet, da ne vé kaj počne, da besni, ko nespametna žival! — Pijan fant jame nedeljo večer robaniti in tolči po koči, malo od cerkve oddaljenej. Tu stanuje star mož s svojo ženo. Nejevoljen, da se ne privoščí počitek njegovim koščenim udom, izide iz izbe ter jame svariti razgrajalca, naj neha s svojo budalščino. Razjezen mahne mladi pijanec po sivolasem starčku, da se zvrne na pol mrtev na tla. Ne zadostuje mu to. Tudi ženo starčkovo možu na pomoč pritekle mahne s kolcem po rami. Včeraj je bila žalost v tej koči doma. Jokala se je žena ne le vsled bolečin na roki; tudi njen mož je dihal poslednji dan; nij ne goveril, ne slišal, ne videl. In denes, ko to pišem, mi pripovedujejo ljudje, da sapa uže raznaša zvonov glas iz stolpa, oznanjujoči smrt pobitega. Kar imamo Vrhovci v svojo

čast povedati, je to, da oni pobijalec nij naše fare sin; govoré o njem, da nij bil nikdar kaj prida človek. Bolj slabo človeče je, in zato se je tudi lotilo — onemoglega starca.

— (Iz Sladke gore) se nam piše 11. septembra: Vtorek 9. t. m. popoldne je na Bobovem v ponkovske fari nastal velik požar, ki je vpepelil vsa poslopja kmetu Mihaelu Bakšu. Doma nij bil nobeden, in ogenj je baje neki 4 letni sosedov deček z žvepljenkami naredil, ker je v skednji bobovo slamo zakuril. Škode je čez 2500 gld., in če bi se veter ne bil pomiril, vsa vas bila bi nesrečna. Zlatnine in srebernine je nad 200 gl. zgorelo, dvoje svinj in mnogo kureline. Poškodovanec je bil prej zavarovan pri banki „Sloveniji“, a potem je kmet zavarovalno popustil, da bi se bil kje drugod zavaroval, ter ima zdaj veliko škodo.

— (Poslanec Winkler) piše uredništvu „Soče“, da nij niti pisal, niti kako drugače razodel, da pristopi omenjenej (linškej) resoluciji. — „Važno in nujno je zdaj vprašanje, — pravi — kaka resolucija pa, ali kak program bode Slovincem — in zraven njih drugim poslancem naše in sosednjih dežel — vodilo za njih postopanje v državnem zboru. Tacega programa ne more sklepati vsak za se. Ali so se o njem sosebno Slovenci uže dogovorili, ali se še le dogovarjajo, to meni nij znano. Dobro preudarjen program je podlaga složnemu in uspešnemu delovanju; nepraktičen program nosi v sebi izvirke razpora in je le voda na mlin nasprotne stranke.“ Prav res. Ali g. Winkler naj bi tudi povedal kaj je „praktičen“ program. Priliko bode imel skoro.

— (Utonil.) Goriška „Soča“ piše: Petek 5. t. m. je 37letni Janez Hrovat, po domače Lavreč imenovan, utopil se v Soških kataraktih mej skalovjem, ko je po plavu ostala polena iskal in pulil iz zelo nevarnih brezdnov za svojo ubogo družino. Nad brezdnom, nad katerim je stal in si z „rempinom“ (dolгим kolom s železno kljuko) drva h kraju spravljaj, se nenadoma spolzne in pade po glavi v globino, kjer ga niti z dolgimi latami ne morejo doseči. Mrtveca do zdaj še nijso našli; pokriva ga bistra Soča v kataraktih blizu potoka Lepenjice, ki izvira izpod Velikega lemeža pod Krnom. Devetletni sin je bil blizu očeta. Z njim je bil še drugi mladenič, ki mu je pomagal drva iskati. Oba sta videla nesrečnega pasti v brezno, a nijeden mu nij mogel pomagati.

— (V tržaškej „Edinosti“) beremo, da se neki laški list v Placenci nad „Slovenskim Narodom“ zaradi članka, v katerem smo opominjali vlado, naj nam Slovincem da več svobode, da bomo trdnjeje stražili južne meje proti Italijanstvu. Zraven pa navede sočutje, ki so je pred tremi leti Lahi za brate Slovence gojili! — Mi Lahom le svetujemo naj zemljepisje in narodopisje bolj študirajo in naj jim se ne skomina po slovanskih deželah.

— (Nova slovenska knjiga.) Pod naslovom „Ljubljanske slike“ se dobiva pri g. J. Aléševci v Ljubljani in tudi v „katoliškej knjigarni“ ter v Blaznikovej tiskarni ravno kar izšla 265 strani obsežna slovenska knjižica. Cena je mehko vezanej 60, trdo vezanej 70 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor si jo je prej naročil, jo dobi za 10 kr. ceneje. Z več ali menj humorjem risa pisatelj podobe iz posameznih mestnih stanov. Knjižica pomnožuje naše literature lahko ali feljtonistično

berilo, zato jo priporočamo vsem, ki hoté svojo slovensko knjižico pomnožiti in slovensko literaturo podpirati, kar je vsacemu rodoljubna dolžnost.

Razne vesti.

*(Minister samomorec.) Bivši m. g. j. minister za notranje zadeve, Pavel R. iner se je 9. t. m. na svojem posestvu Lonto v srce ustrelil in takoj umrl. Zakaj je to storil, ne ve se še, a tožil je posebno zadnjih dni, ka se mu zdi, da življenje predolgo traje, gotovo se ga je bil uže naveličal. R. iner je bil samec in živel v ugodnih okoliščinah. V poslednjem času se nij pečal nič več s politikom in je živel čisto sam zase.

— (Volk v mestu.) Odeski „Listok“ poroča, ka je 4. t. m. pri belem dnevi pritepel se volk v Oleso; policaji so ga podili, volk se je skril v jamo, tam pak so ga potolkli.

Javna zahvala.

V pretečenem šolskem letu je nabral podpisani krajni šolski svet v ta namen, da bi se o poludne pogostovali ovi revni šolski otroci, koji morajo čakati na popoldanski poduk. sledeče zneske: nabranih 51 gld., mesečni doneski 22 gld., skupaj 73 gld. Razen tega so štiri družine desetim otrokom opoludansko hrano zastoj dajale. — Dalje je podarilo tukajšnje kegljiščno društvo znesek 30 gld. v ta namen, da bi se napravilo revnim šolarjem buvalo. — Za šolsko veselico se je nabralo razen obilo darov v naturi tudi še 76 gld. 70 kr. v gotovini.

Podpisani krajni šolski svet smatra si torej za prijetno dolžnost, vsem dobrotnikom in podpornikom v svojem, kakor tudi v imenu šolske dece najtoplejšo zahvalo izreči. Ob jednem pa se predrine za dobrohotno podporo revne šolske mladine tudi v prihodnjem šolskem letu prositi.

Krajni šolski svet na Zidanem mostu,
dné 4. septembra 1879.

Julij Unger,
načelnik.

Blaž Krolej,
nadučitelj.

Umrli v Ljubljani.

10. septembra: Friderika Lorenc, hči pisarja, 2 let 7 m., v Gradaških ulicah št. 8, za difteritis.

11. septembra: Janez Trdina, privatni uradnik in wachtmeister na odpustu, 25 let, v Krakovskih ulicah št. 21, za jetiko.

V deželnej bolnici.

9. septembra: Miha Žibert, gostač, 35 let, za pljučno jetiko.

10. septembra: Franc Lubič, delavca sin, 5 let.
— Anton Köhrer, bivši strugar, 78 let, za starostjo.
— Anton Marovt, delavec, 42 let, Hydrops universalis.

Dunajska borza 13. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	80
Zlata renta	81	15
1860 drž. posojilo	123	50
Akcije narodne banke	819	—
Kreditne akcije	258	25
London	117	70
Srebro	—	—
Napol.	9	33 1/2
C. kr. cekini	5	58
Državne marke	57	70

Dražba

zemljišč iz zapuščine Jožeta Povše-ta in sicer:

velike senožeti blizu Viča, njive blizu Šmartna in njive v gornjej Šiški

se bode vršila dné 1. oktobra t. l. pri tukajšnji c. k. mestnej delegiranej okrajnej sodnji dopoldne ob 9. uri. (418—2)

Gospodu Bogoljubu Kordiku,
lekarnarju v Slovenjem Gradcu.

Vaša blagorodnost!

Na vašo željo potrjuje vam s tem predstojništvo okrajnega društva zdravnikov v Mariboru, da je več članov imenovanega društva vaš

sirup od željeza

pri chlorozi (bledici) in slabosti po hudih boleznih na odraslih in otrocih z dobrim vspehom poskusilo, in da je zaradi okusa primešanega jabelko-kislega željeza izvrsten. (369—5)

Za okrajno društvo zdravnikov v Mariboru:

Dr. Rajmund Grögl,
zapisnikar.

Dr. Artur Mali,
predstojnik.

Zalogo v Ljubljani imajo bratje Krisper.

Cena jedne sklenice gld. 1, s pošto gld. 1.20.

Epilepsijo (božjast)

zdravi pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Največje izkustvo, ker je zdravil uže v čez 11.000 slučajih. (156—15)

Zelenika (pušpan)

se prodaja v konjšnej ulici št. 1, Trnovski pristan. (425)

Vinorejcem, trgovcem z vinom in krčmarjem

prodaje za pretakanje vina iz jednega soda v drugi, in iz soda v klet

Karel Karinger

na mestnem trgu, (413—3)

gumaste trobe (Gummischläuche)

Uporaba je prav priprosta: iz trobe se vzame zrak in vsled zračnega pritiska teče potem skozi vino. 1 meter trobe 9 1/2 m/m gld. 80 kr. 1 " " 13 m/m " 20 " 1 " " 16 m/m " 60 " 1 " " 16 m/m ovit s konopljo 1 " 40 " 1 " " 19 m/m " 60 " Vnanje naročbe se točno izvršujó.

Deželna vinogradna in sadjerejska šola

na Slapu pri Vipavi, pričé svoje novo šolsko leto s 1. novembrom; tudi se bode za to leto pozneje nekaj izpraznenih deželnih štipendij razpisalo.

Natančnejša poročila se dobivajo pri podpisanem vodstvu. (417—2)

Vodstvo deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejše in najcenejšo sredstvo je

prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštnim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevej hiši. (330—16)

Najslajnejši vspeh zagotavljamó. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba na življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:
Dunaj, Opernring št. 8.

Podružnica za Ogersko:
Budapest, Franz-Josefssp. 5.

Družbena aktiva	frankov 62,319.848—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1878	" 13,050.747-15
Izplačevanja za zavarovanjske in rentne pogodbe in odkupe itd. odkar družba obstoji (1818) več nego	" 86,000.000—
V zadnji 12mesečnej poslovanjskej dobi se je družbi vložilo za	" 54,736.050—
novih ponudeb, s čemer šteje skupni znesek zadnjih 25 let vloženi ponudeb	" 893,457.175—
Prospekte in druga pojasnila daje glavni zastopnik za Kranjsko in južno Štajersko, gospod	(424—1)

Valentin Zeschko,

v Ljubljani, na tržaškej cesti šte. 3, II. nadstropje.

Roditelji! Oskrbniki!

Pri meni podpisanem dobite vsake velikosti in mére

obleke za dijake.

Tudi raznotere

obleke za otroke

prodajem jako v ceno.

M. Neumann,

(414—6)

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Svarjenje.

Najzadnjega časa klatijo se po Kranjskem okolo ljudje s cenilniki za šivalne stroje, ponujajo šivalne stroje za slepo ceno, pobirajo nakup (áro) in potem zginejo, ne da bi bili odrajtali blagá.

Po drugod pak ti agentje vsiljujejo neveščaku ponarejene jako nezanesljive stroje, da celo najslabše blago za visoke novce.

Brez pomoči in obupno stojé take žrtve pri stroju, za kateri so novce naravnost proč vrgli.

Kdor želi tedaj kupiti na 5 let zajamčen,

originalen šivalen stroj

po fabriškej ceni, obrne naj se zaupno na mojo, uže skoraj 10 let na tukajšnjem prostoru obstoječo in za solidno poznato trgovino, kjer se tudi izvršivajo takoj stekovnjaško vsa kakršnakoli popraviljanja.

Zunaj sprejemlje udvorno moj potovalec, gospod

Anton Grebenec

vsaka naročila, in daje ob jednem temeljito poduk v šivanju na šivalnem stroju.

Sè spoštovanjem

Franc Detter,

(375—3)

na mestnem, ozir. glavnem trgu v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.